

## Täysistunto

Tiistai 22.10.2024 klo 14.02—19.02

### 12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 29/2024 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 17/2024 vp

*Toinen käsittely*

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Kontula, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

17.20 **Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Syistä, jotka toin perusteellisesti esiin ensimmäisessä käsittelyssä, ja ensimmäisen käsittelyn päättäneestä äänestystuloksesta johtuen esitän, että lakiehdotus hylätään.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

17.20 **Eemeli Peltonen sd:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys ja siitä laadittu hallintovaliokunnan mietintö olivat viime viikolla tässä salissa ensimmäisessä käsittelyssä. Kävimme tuolloin hyvin perusteellisesti läpi hallituksen esityksen, eikä tuohon keskusteluun ole sen enempää minulla tässä yhteydessä tarvetta laajemmin palata.

Tämän hallituksen esityksen keskeisin ongelma liittyy ehdotukseen lyhentää merkittävästi suojeluperusteisten oleskelulupien kestoja. Hallituksen esityksen mukaan ensimmäinen oleskelulupa pakolaisuuden perusteella myönnettäisiin jatkossa kolmeksi vuodeksi aiemman neljän vuoden sijaan ja toissijaisen suojelun perusteella vuodeksi aiemman neljän vuoden sijaan. Muutos lupien kestossa on merkittävä etenkin toissijaisen suojelun osalta.

Me sosiaalidemokraatit olimme valiokunnassa tyytymättömiä juuri tähän muutokseen lakiesityksessä. Korostimme, että lupien keston merkittävä lyhentäminen lisää byrokrati-aa, vaikeuttaa kotoutumista ja kasvattaa maahanmuuttoa hallinnoivien viranomaisten resurssitarpeita. Hallituksen esityksen perusteluissa ei ole tuotu kattavasti perustellen esiin sitä, miten nykyinen lupien pituus muodostaa tällä hetkellä yhteiskunnassamme ongelman. Tähän myös lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomiota. Lupien keston lyhentäminen on totta kai mahdollista nykyisen Euroopan unionin sääntelyn nojalla, mutta direktiiviä laajempia perusteluja muutokselle olisi kyllä kaivattu jo hallituksen esityksen perusteluissa.

Lisäksi on syytä painottaa, että jo tälläkin hetkellä jo myönnetty suojeluasema voidaan ottaa uudelleen harkittavaksi. Uudelleen tarkasteleminen on mahdollista, kun on ilmennyt viitteitä siitä, että suojeluaseman lakkauttamiselle tai peruuttamiselle on ulkomaalaislain

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

mukaisia perusteita. Tämän työkalun käyttämistä olisi mahdollista lisätä esimerkiksi viranomaisten tiedonvaihtoa vahvistamalla ilman nyt esitettyä hallituksen lakimuutosta.

Koska emme voineet valiokunnassa tukea suojeluperusteisten oleskelulupien keston merkittävää lyhentämistä, olimme mukana vastalauseessa, jossa esitettiin tältä osin toimivan nykytilan säilyttämistä. Vastalauseemme oli siltäkin osin sangen rakentava, että tuimme hallituksen esityksen useita muita muutoksia ulkomaalaislakiin, eräitä hieman toisin muotoiltuina oikeusministeriön lausunnon mukaisesti. Näitä olivat muun muassa pakolaisaseman lakkauttaminen törkeisiin rikoksiin syylistymisen myötä ja niin sanottujen pois-suljentaperusteiden laajentaminen EU:n määritelmädirektiivin mukaisesti. Toimme esiin, että hallituksen esitys ei siis ollut kaikilta osin epäonnistunut, vaan osin myös kannatettava.

Koska vastalauseemme ei ensimmäisessä käsittelyssä saanut eduskunnan enemmistöä tukeen ja siten tullut käsittelyn pohjaksi tässä toisessa käsittelyssä, kannatan edustaja Kontulan tekemää esitystä.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

**17.24 Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Uutta, tiukempaa suomalaista maahanmuuttopolitiikkaa rakennetaan nyt hallituksen ja tietysti myös erityisesti perussuomalaisten toimesta pala palalta pitkään jatkuneiden ja punavihreän hallituksen aikana kiihtyneiden hullujen vuosien jälkeen.

Tämän lakimuutoksen tavoitteena on mahdollistaa nyt kansainvälisen suojelun tarpeen säännöllinen arviointi ja siten havaita tapaukset, joissa kansainvälisen suojelun tarve on poistunut. Jatkossa Suomi siis myöntäisi oleskelulupia pakolaisuuden ja toissijaisen suojelun perusteella vain lyhyimmäksi mahdolliseksi ajaksi. Tämäkin maahanmuuttopolitiikan järjestelmäinen tiukennus olisi ollut mahdollista toteuttaa jo aiemmin, mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan.

Samalla pyrkimyksenä on myös se, että kansallista turvallisuutta tai yleistä järjestystä ja turvallisuutta uhkaavien henkilöiden Suomessa oleskelua voidaan tarkastella nykyistä tiheämmin ja että tällaiset henkilöt voidaan myös poistaa maastamme. Toisin sanoen jatkossa me emme Suomea tahdo tarjota kansainvälistä suojelua heille, jotka a) eivät sitä todennetusti enää tarvitse ja jotka b) eivät sitä meitä vastaan rikkoneina enää ansaitse.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Vornanen taitaa olla poissa. — Keskustelun kuluessa on edustaja Kontula edustaja Peltosen kannattamana ehdottanut lakiehdotuksen hylkäämistä, joten asian käsittely... — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

**17.26 Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Kertauksen vuoksi vielä: Mehän olemme nyt kiristämässä suojeluperustaisten lupien tarkastamista sylilapsista lähtien tuhansilta ihmisiltä sillä oletuksella, että näiden tarkastusten kautta — joista siis maksetaan miljoonia, me laitetaan miljoonia lisää meidän byrokratiaan — voitaisiin saada sellaisia hyötyjä, jotka merkittävästi lyhentäisivät suojeluperustaisten oleskelulupien pituutta. Yksikään asian-tuntija, jota me kuultiin, ei olettanut, että tällaista ilmiötä tapahtuisi, koska tunnetusti suojeluperustaiset luvat liittyvät aina joko henkilökohtaisiin tai henkilökohtaisella tasolla yhteiskunnallisiin seikkoihin kiinnittyviin asioihin, ja tällaiset yhteiskunnalliset muutokset tapahtuvat yleensä hitaammin kuin vajaassa vuodessa, joka nyt on se lyhin tarkastelu-aika.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

Sen sijaan meidän asiantuntijat pystyivät kyllä nimeämään tämän tolkkutoman rahanmenon ja byrokratian lisäämisen lisäksi myös koko joukon muita kielteisiä seurauksia suomalaiselle yhteiskunnalle tästä oleskelulupien lyhentämisestä. Muun muassa Helsingin poliisi arveli rikollisuuden mahdollisesti lisääntyvän, minkä lisäksi on aivan selvää, että varjotalous tulee varmasti kasvamaan ainakin jonkin verran tämän kerrannaisilmiönä.

Minä kyllä tunnen hyvin perussuomalaisten ääneen lausutut maahanmuuttopoliittiset tavoitteet, mutta sitä minä en tiennyt, että perussuomalaiset tavoittelevat myös kasvavaa varjotaloutta ja lisääntyvää rikollisuutta meille koto-Suomeen. Ne olivat minulle aivan uusia avauksia.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

**17.28 Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Tahtoisin huomauttaa edustaja Kontulalle, että tämä on vain yksi osa sitä suurta kokonaisuutta, jolla maahanmuuttopolitiikkaa tällä hetkellä Suomessa kiristetään, ja ne kiristykset kohdentuvat nimenomaisesti hyvin laajoilta osin humanitääriseen maahanmuuton puolelle. Kun sitä kokonaisuutta samaan aikaan ruuvataan kireämmälle, niin nimenomaan tällaisiin ongelmiin, joita te kuvaatte, esimerkiksi byrokratian lisääntymiseen, on mahdollista vaikuttaa tämän yksittäisen lakimuutoksen ulkopuolelta.

Näkisin myös niin, että jos me voimme kohtuullisella määrällä byrokratiaa ja valvontaa lisäämällä ehkäistä kaikista haitallisinta maahanmuuton muotoa ja siihen liittyviä lieveilmiöitä Suomessa, niin se on suhteellisen pieni hinta siitä, sitä vasten, millaisia kustannuksia meillä saattaa syntyä ongelmallisen ja haitallisen maahanmuuton kautta — pieni hinta siitä, että sitä onnistutaan torjumaan ja esimerkiksi pystytään poistamaan Suomesta aiemmin kuin oltaisiin aiemmin pystytty juuri tällaiset yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai pahimmillaan kansallista turvallisuutta vaarantavat henkilöt, jos huomataan, että heillä ei enää sitä suojelun tarvetta ole.

Näkisin, että tällä nimenomaan osana tätä kokonaisuutta on positiivisia vaikutuksia yleisen turvallisuuden kannalta, mutta varmasti myös taloudellisia vaikutuksia — positiivisia sellaisia — osana laajempaa kokonaisuutta, kun lakimuutosta ei tarkastella vain yksittäisenä, vaan osana laajempaa kokonaisuutta.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

**17.29 Anna Kontula vas:** Niin, arvoisa puhemies, aivan varmasti tällä on taloudellisia vaikutuksia, ja niihin jo viittasinkin puhuessani varjotalouden kasvusta. Meillä on hyvin laaja näyttö muista maista, joissa on tehty samantyyppisiä tiukennuksia, ja me tiedetään, että ne eivät todellakaan ole johtaneet siihen, että talous tai rikollisuus olisi jotenkin rauhoittunut. Ei tietenkään, koska silloin kun siirtolaisuuden draiverit ovat edelleen olemassa, se, että maahanmuuttopolitiikkaan luodaan sellaisia välineitä, joilla pyritään mahdollisimman systemaattisesti viestittämään yhdelle joukolle ihmisiä, että te ette kuulu tähän yhteiskuntaan ja te ette ole täällä samanarvoisia kuin kaikki muut, tuppaa synnyttämään semmoisia varjoyhteiskunnan osia, joilla ei ole mahdollisuutta tai uskallusta tai pääsyä sen virallisen yhteiskunnan piiriin. Tästä meillä on siis näyttöä kymmenen miljoonan paperittoman verran eri puolilta Eurooppaa, ja Yhdysvalloissa on valtava harmaa sektori.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

Ja kun tämän kaiken liittää yhteen siihen, että me maksetaan miljoonia euroja lisäbyrokratiasta... Hallitus lisää byrokratiaa olan takaa, ja sitten täällä esitetään, että jonkun muun esityksen kautta jostain muualta sitten tulee joitain byrokratiasäästöjä, jotka jotenkin kompensoisivat näitä kuluja. Yksikään asiantuntija ei tällaisista maininnut, ja hallituksen esityksessä ei tällaisista mainittu. Mistä nämä byrokratiasäästöt sitten syntyvät, jotka pystyvät kompensoimaan sen? Hallituksen esityksessä pelkästään Migrin kustannuksiksi on arvioitu tämän lain seurauksena kolme miljoonaa, ja Migri arvioi, että se ei riitä alkuunkaan. Sen lisäksi tulevat kaikki oikeuslaitoksen, poliisin ja erilaisten järjestöjen kustannukset, plus tietysti ne välilliset kustannukset, joihin viittasin tässä aikaisemmin.

Minusta on hämmästyttävää sosiologista sokeutta, että joku puolustaa tätä lakiesitystä sillä, että se jotenkin parantaisi meidän tilannetta suhteessa maahanmuuttoon. Tällä hetkelläkin, kuten jo tässä tuli esiin, mikäli jonkun suojeluperustaisesti maassa olevan luvan peruste lakkaa tai hän syyllistyy johonkin sellaiseen toimintaan, joka vie siltä oleskeluluvulta pohjan, tällainen uudelleentarkastelu on mahdollista.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

**17.32 Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Nimenomaan se, mihin edustaja Kontula viimeisimmässä lauseessaan viittaa, että on mahdollista tarkastella, on hieman ongelmalista.

Tällaisessa tilanteessa se, että joltain ihmiseltä on suojelun tarve kadonnut hänen ollessaan Suomessa nimenomaan sen suojeluaseman avustuksella, sen ansiosta, tai vaihtoehtoisesti, että tämä suojelun tarve on kadonnut tai hän ei sitä enää ansaitse oman toimintansa seurauksena, koska hän on vaarantanut suomalaista kansallista turvallisuutta tai aiheuttanut uhkaa yleiselle turvallisuudelle ja järjestykselle — nämä ovat nimenomaan sellaisia tekijöitä, joiden perusteella pitäisi uudelleen arvioida tämän ihmisen oleskelulupaa ja oloa Suomessa. Ei pelkästään mahdollistaa, vaan sen pitäisi olla nimenomaan säännöllistä arviointia. Nimenomaan tällä lakimuutoksella se toteutetaan.

Mutta se, että edustaja Kontula viittasi aiemmin siihen, että syntyy esimerkiksi Euroopan tasolla tällaisia yli kymmenen miljoonan paperittoman ilmiöitä, on juuri osa sitä isompaa kuvaa, josta aiemmassa puheenvuorossani puhuin — siis sitä, että yksi lakimuutos ei ole se, mitä tässä ajetaan läpi, vaan tässä ajetaan paitsi Suomen tasolla maahanmuuttopolitiikan merkittäviä kiristyksiä myös humanitäärisen maahanmuuton osalta. Esimerkiksi pyrkimys siihen, että Suomesta turvapaikanhaku ja Euroopan rajat ylittävä turvapaikkamekanismi pyritään minimoimaan, on kirjattu hallitusohjelmaan. Siis sekä kansallisia toimia että myös kansainvälisiä toimia esimerkiksi EU:ssa vaikuttamalla pyritään ajamaan läpi, jotta tällaisia ilmiöitä ei synny. Meidän ei edes tarvitse esimerkiksi tämän lakimuutoksen mahdollistamien työkalujen avulla arvioida ihmisten oleskelun tarvetta täällä yhtä paljon, jos heitä ei ensinnäkään ole täällä niin paljon kuin tällä hetkellä Euroopassa, Suomessa erilaisten humanitääristen maahanmuuton väylien myötä.

Tämä on yksi niistä keskeisistä asioista, mitä Euroopassa joudutaan puntaroimaan tulevina vuosina ja vuosikymmeninä, eli että kuinka paljon me haluamme itse aiheuttaa maahamme tällaisia ongelmia järjestettäväksi, korjattavaksi, paikkailtavaksi myöhemmin, koska nyt me paikkailemme jo viimeisen 30 vuoden aikana harjoitettua politiikkaa. Jos me seuraavat 30 vuottakin jatketaan tällaisella politiikalla, niin paikattavaa löytyy vielä enem-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

män. Siksi maahanmuuton yleinen suunta pitää viedä ehdottomasti pois humanitäärisestä ja nimenomaan työperäistä, osaamisperusteista, tuottavaa maahanmuuttoa kohti.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

**17.35 Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Lähdetään tästä paperittomuusilmiöstä. On väärinkäsitys ajatella, että se liittyisi jotenkin erityisesti humanitäärisen maahanmuuttoon. Paperittomuudessa kysehan on yleisesti ottaen siitä, että henkilö on joko ilman pape-reita tai sitten jollakin luvalla, joka voi olla mikä tahansa lupa turistiviisumista opiskeluoikeuteen, tullut EU:n alueelle ja sitten jäänyt tänne, kun tämä oleskelulupa on mennyt umpeen. Eli keskittymällä humanitäärisen maahantuloon ei voida varsinaisesti vaikuttaa paperittomuuteen, vaan ne ovat ihan eri keinot, joilla paperittomuusilmiötä sitten pyritään ratkaisemaan. Paperittomien joukossa on jonkin verran myös sellaisia henkilöitä, jotka ovat entisiä kielteisen päätöksen saaneita turvapaikanhakijoita, mutta mitenkään keskeinen ryhmä tämä ei ole. Ja meillä on esimerkkejä esimerkiksi Yhdysvalloista, maista, joi-hinka ei suojeluperustaisia oleskelulupia myönnetä henkilöille lainkaan, että sieltä tulee siitä huolimatta merkittävässä määrin paperittomia henkilöitä. Ne ovat kaksi erillistä ilmi-ötä, ja jos ei näitä mekanismeja tunnista, niin ei niihin kyllä pysty myöskään vaikuttamaan.

Mutta nyt minä vielä haluaisin tehdä selväksi, kun ei selvästi ole vielä täysin valjennut, mitä tämä oleskelulupa-aikojen lyhentäminen käytännössä tarkoittaa. Se tarkoittaa sitä, että jos ajatellaan Afganistania, niin onhan ihan selvää, että sinne ei lähiaikoina palauteta ketään, mutta siitä huolimatta joka ikisen suojeluperustaisen oleskeluluvan saaneen afga-nistanilaisen tai hänen perheenjäsenensä, vauvasta vaariin, luvat tarkistetaan sitten vuoden tai kahden vuoden välein. Eli siis niin kuin pyöritetään se ruletti läpi, vaikka kaikki tietävät jo etukäteen, kun se alkaa, että näiden henkilöiden kohdalla se luvan uusiminen tulee ta-pahtumaan. Nämä ihmiset itse joutuvat ne luvat hakemaan. Siellä tarvitaan tulkkipalvelu-ja, jotka auttavat näissä luvan hakemisissa. He elävät epävarmuuksissa, ja jos palvelu ruu-hkautuu, he saattavat menettää työpaikkansa sen takia. Meillä on Pohjoismaissa esimerkiksi malleja, joissa lupahakemukset ovat automaattisia, mikä helpottaa huomattavasti tätä pros-essia, mutta kun edes tähänkään ei haluttu mennä, niin onhan tämä nyt aivan järjetöntä jul-kisen hallinnon paisuttamista tilanteessa, jossa meillä kuitenkin monet ovat sitä mieltä, että rahaa ei kohtuuttomasti ylimäärästä käytettäväksi ole.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

**17.38 Juha Hänninen kok:** Kiitoksia, arvokas puhemies! Edustaja Kontula mainitsi tuon sanan ”paperittomuus”, ja minua jotenkin jäi häiritsemään. Sehän on hivenen harhaanjoh-tava sanonta: tarkoittaa, että on luvatta maassa. Paperittomuus on hivenen harhaanjoh-tava todellakin tässä suhteessa, eli on paperi, jossa lukee, että ei ole oikeutta olla asumassa Suo-messa. — Kiitos.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

**17.39 Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Aivan erinomainen huomio edustaja Hän-niseltä, eli on syytä muistaa, että meillä on käytössä erilaista sanamagiaa nykyisessä maa-hanmuuttopoliittisessa keskustelussa: esimerkiksi sellaista magiaa, että ihmistä, joka on

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

esimerkiksi saanut kielteisen päätöksen tai hänen työssäolo-oikeutensa tai oikeutensa ylipäätään olla Suomessa on poistunut ja joka siitä huolimatta ei itse ole poistunut maasta, monesti kutsutaan paperittomaksi, vaikka kyseessä on käytännössä laittomasti maassa oleskeleva ihminen.

Kuitenkin tartun vielä viimeisenä huomiona tähän edustaja Kontulan huomioon siitä, että tässä olisi jotenkin erityisen ongelmallisia piirteitä, koska Maahanmuuttoviraston toimintamenot kasvavat marginaalisilla summilla osana maahanmuuttopolitiikan kokonaisuutta ja sitä, mitä ylipäätään viraston toiminta on maksanut tässä vuosikausien aikana, puhumattakaan siitä, millaisia kustannuksia syntyy sen jälkeen, kun ihminen on sen Maahanmuuttoviraston ruletin läpikäynyt ja tulee osaksi esimerkiksi suomalaista sosiaaliturvajärjestelmää. Sen jälkeen meidän mahdollisuutemme pitää kirjaa siitä, millaisia kustannuksia yhteiskunnalle aiheutuu, huomattavasti vaikeutuvat suhteessa siihen, että katsotaan, paljonko on Maahanmuuttoviraston menomomentilla euroja kunakin vuonna.

Meillä on nyt nimenomaan mahdollisuus puuttua hieman byrokratiaa lisäämällä tässä kysymyksessä siihen, että meille ei koidu esimerkiksi elinkaarikustannusten myötä, siis koko Suomessa olon aikana, esimerkiksi sosiaaliturvaa käyttävältä ihmiseltä ehkä miljoonan, puolen miljoonan, miljoonan, yli miljoonan euron elinkaarikustannusta suomalaiselle yhteiskunnalle sen myötä, kun huomataan, että enää ei ole tarvetta tai ansaittua oikeutta olla Suomessa. Voidaan ajatella, että siitäkin on pitkän aikavälin säästöjä aivan puhtaasti pelkästään sosiaaliturvan kautta asiaa tarkasteltaessa, puhumattakaan sitten, jos katsotaan, kuinka paljon muutkin viranomaiset voivat rasittua siitä, että maassa on ihmisiä, joiden ei enää kuuluisi täällä olla, koska isollakin todennäköisyydellä — edustaja Kontula sosiologina tietää tietysti — huono-osaisuus, sosiaaliturvariippuvuus, paperittomuuden kaltaiset ilmiöt alkavat näkyä myös muissa viranomaistahoissa kuin esimerkiksi Maahanmuuttovirastossa. Se näkyy myös sitten poliisia työllistävänä toimintana, rikollisuutena, hyvin, hyvin ikävinä ilmiöinä, kulttuurisina, taloudellisina, ja toisaalta sillä on oma vaikutuksensa myös siihen, millaiseksi politiikka Suomessa, Euroopassa kehittyy.

Jotkut puolueet esimerkiksi perustavat arvonsa yhä enenevässä määrin Euroopassa siihen, että he pitävät huolen paitsi sellaisistakin ulkomaalaisista, joiden ei pitäisi lähtökohteisesti Euroopassa tai Suomessa olla, myös heistä, jotka pitäisi tosiasiallisesti palauttaa ja karkottaa tästä maasta jo ulos, heidän hoivaamiseensa. Se ei ole minusta suomalaisten puolueiden tehtävä, mutta puolueet päättävät siitä itsenäisesti ilman minun ohjeistustani.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

**17.42 Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Ensin tästä paperittomuuden määritelmästä. Käytän sanaa paperiton sen takia, että se kuvaa eksaktimmin sitä ilmiötä, josta me puhutaan. Paperittomuus kuvaa sitä, että henkilöltä puuttuu joku asiakirjadokumentti, joka oikeuttaisi johonkin keskustelussa olevaan lupaan. Tämä dokumentti voi olla joku muukin kuin viisumi. Ja meillä on esimerkiksi tilanteita, joissa henkilöllä on oleskeluoikeus, hän saa kyllä olla maassa, mutta hänellä ei ole pääsyä esimerkiksi tiettyihin palveluihin sen takia, että häneltä puuttuu oleskelulupa. Näin on esimerkiksi silloin, jos Suomen kansalainen menee EU- ja Eta-alueen ulkopuolelta tulevan henkilön kanssa naimisiin. Tällä hänen puolisoillaan on oikeus odottaa oleskelulupapäätöstä Suomessa, mutta tänä aikana, kun hänellä ei sitä oleskelulupapäätöstä perhesiteen perusteella vielä ole, hän on tiettyssä mielessä

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

paperiton. Sen takia puhuminen laittomista henkilöistä on jo pelkästään epämääräistä eikä ainoastaan loukkaavaa vaan myös epätarkkaa.

Sitten mitä tulee näihin maahanmuuton kustannuksiin, niin näistä ei ole eksakteja laskelmia saatavissa, ei edes vuositason, saati elinkaarikustannuksista, mutta se me nyt tiedetään aivan varmasti, että suurin osa ihmisistä, jotka tänne tulevat millä tahansa perusteella, on pääsääntöisesti nuoria aikuisia. Eli kun ajatellaan, että meikäläisessä yhteiskunnassa elinkaarikustannuksissa ne hintavimmat osuudet ovat alkupää ja loppupää, niin nämä ovat ihmisiä, joilla se alkupää on jo voitettu, ja tämä tuottaa jo itsessään tällaisen merkittävän vertailuedun suhteessa sellaisiin henkilöihin, jotka syntyvät Suomessa ja ehtivät 20 vuotta tuottaa kustannuksia veronmaksajille ennen kuin pääsevät sinne tilinteon puolelle.

Ylipäättään kuitenkin ajattelen, että yksilötasolla tai ryhmätasolla elinkaarikustannusten arviointi on hölmöläisten hommaa, kun kuitenkin merkittävä osa siitä yhteiskunnallisesta lisäarvosta, mitä meistä kukin tänne tuottaa, on jotain aivan muuta kuin euroilla laskettavissa, ja kun kuitenkin se lopullinen tili voidaan laskea kunkin kohdalla vasta siinä vaiheessa, kun me haudassa olemme, ja sen takia se ei ole järkevä tapa — edes sellaisille henkilöille, jotka ajattelevat, että talous on tärkeämpi kuin ihmiset — tarkastella yhteiskuntaa.

Loppuun toteaisin vielä, että mitään arviota suojeluperustaisten lupien vähenemisestä tämän esityksen perusteella en ole nähnyt eikä sitä hallituksen esityksessä ole.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

**17.45 Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Minä en pidä lainkaan loukkaavana sitä, että me puhumme asioista niiden oikeilla nimillä. Se, että meillä on tosiasiallisesti ihmisiä, jotka voivat olla erilaisessa välitilassa välillisesti ja hetkellisesti — sellainen marginaalinen joukko — ei vie oikeutusta siltä, että me puhumme aivan tosiasiallisesti ihmisistä, jotka ovat laittomasti maassa ja joilla ei ole oikeutta olla maassa. Minusta ei ole kovin järjellistä argumentointia, että se, että me keksimme, löydämme tai havainnoimme jonkun pienen marginaalisen joukon siinä käsitteiden reunamilla, veisi meiltä oikeuden puhua siitä, mistä kuitenkin siinä isossa kokonaisuudessa on kyse, siis laittomasti maassa oleskelusta.

Toisaalta ymmärrän kyllä sen, että monet poliitikot, erityisesti salin vasemmalla laidalla, vasemmistossa, eivät mielellään puhu asioista niiden oikeilla nimillä, vaan mielellään puhuvat siitä, että ihminen on vain paperiton eli että jokin viranomainen ei ole toimittanut asiakirjaa tai paperia henkilölle ja vika on suomalaisissa viranomaisissa, sen sijaan, että esimerkiksi suomalainen viranomainen olisi täysin laillisesti ja oikean menettelyn seurauksena todennut, että tällä henkilöllä ei ole oikeutta enää olla Suomessa, esimerkiksi sen jälkeen, jos hän on syyllistynyt vakavaan rikokseen, mikä oikeuttaa, että häneltä oleskelulupa otetaan pois. Mutta ymmärrän sen, että tietyllä poliittisella laidalla on hyvin vaikea sanoittaa tätä asiaa ääneen. Mutta se on se tosiasia, mitä ei pidä piilotella minkään loukkaavuuden tai sensitiivisyyden taakse.

Mitä taas tulee tähän, että nämä ihmiset, jotka saattavat sitten päätyä, joutua tai ihan itse johtaa itsensä sellaiseen asemaan, että ovat esimerkiksi laittomasti maassa, ovat nuoria aikuisia, se ei ole erityisen lohdullinen tieto, jos he eivät koskaan työllisty. Vaikka nämä ihmiset olisivat parikymppisiä ja eivät olisi aiheuttaneet erilaisia kustannuksia palveluiden nauttimisen tai sosiaaliturvan nauttimisen aikana ikävuosina nollasta 20:een tai 25:een, niin kyllä siitäkin kokonaisuudesta, jos parikymppinen ei Suomessa työllisty ja erityisesti jos ei ole kielitaitoa, lukutaitoa tai vastaavanlaisia korkean osaamistason yhteiskunnassa

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

selviämisen edellytyksiä, ehtii siinä 40, 50 tai 60 vuoden elinajanodotteella aikamoinen kustannus yhteiskunnalle syntyä. Siksi asiaa ei pidä tarkastella vain siitä näkökulmasta, että jokin väestöllinen huoltosuhde paranee sillä, että nuoria aikuisia tulee Suomeen. Ei, niiden nuorten aikuisten on myös työllistytävä Suomessa, mutta mielellään ei, jos he ovat laittomasti maassa. Silloin heidän paikkansa ei edes lähtökohtaisesti ole Suomessa.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

**17.48 Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Paperittomuushan, toisin kuin ilmeisesti edustaja Vigelius olettaa, on yleensä väliaikainen olotila. Useimmat paperittomat, ainakin vielä Euroopan tasolla, oleskelevat tässä paperittomuustilassa joitakin vuosia, ja sitten tilanne muuttuu siitä johonkin suuntaan. Paperittomat myös tutkitusti ovat äärimmäisen harvoin syyllistyneet rikoksiin paperittomuusaikanaan johtuen pitkälti siitä, että heillä on normaalia voimakkaampi insentiivi pysytellä pois viranomaisten näköpiiristä. Sen takia paperittomat harvoin kävelevät edes punaisia päin, koska he pyrkivät mahdollisimman vähän kiinnittämään huomiota. Tästä on tosiaan kansainvälistä tutkimusta olemassa.

No, edustaja Vigelius tässä toivoi maahanmuuttajien työllistyvän. Siihen olisi muutama keino, joilla sitä työllistymistä voitaisiin parantaa:

Ensinnäkin ei tuoteta sellaisia oleskelulupakategorioita, joissa työllistyminen on kielletty. Näinhän meillä nyt on jo ennestään turvapaikanhakijoista osan kohdalla, mutta nyt tässä uudessa lakiesityksessä, mitä tänään käsitellään, lisättäisiin entisestään myös sellaisia tilapäisiä oleskelulupia, joissa ihmisillä ei olisi mahdollista työllistyä viralliselle sektorille. Jos toivotaan ihmisten työllistyvän, ensimmäinen asia on tietysti se, että heitä ei kielletä työllistymästä.

No, sen jälkeen seuraava asia tietysti olisi pyrkiä vaikuttamaan meidän työmarkkinoihin niin, että siellä on mahdollista työllistyä myös erilaisista lähtökohdista käsin. Me voidaan nähdä, että moniin meidän verrokkimaihin nähden meillä työllistyminen on hankalaa, jos on maahanmuuttajataustainen, ja meillä on myös hyllymetreittäin tutkimusta siitä, että meidän työmarkkinat ovat poikkeuksellisen rasistisia verrattuna moneen muuhun maahan, nimenomaan siellä työhönotossa. Osittain tämä toki johtuu siitä, että vielä muutama vuosikymmen sitten me oltiin Albanian jälkeen Euroopan suljetuin yhteiskunta, eli meillä ei varsinaisesti ole kovin pitkää kokemusta siitä, että erikieliset ja erinäköiset ihmiset työskentelisivät yhdessä. Mutta siellä, missä työllistyminen on mahdollista, myös nähdään, että paljon maahanmuuttajat töitä tekevät, ja pian alkaa olla Suomessa se sama tilanne kuin muualla Euroopassa, että yhteiskunta pysähtyisi ilman sitä työpanosta, jonka maahanmuuttaneet tuovat sen oman kansallisen työpanoksen päälle.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

**17.51 Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Itse näen asian siten, että me emme voi luoda Suomessa tai laajemmin EU-maissa kannustimia sille, että ihmiset, joiden tosiasiallinen tarkoitus on vain päästä EU-alueelle sisään, käyttävät kaikki mahdolliset keinot siihen, että he pääsevät tänne sisään ja vaihtelevat eri oleskelulupakategorioiden välillä, eli siis kiertävät käytännössä maahantulon edellytyksiä, on se sitten turvapaikkapolitiikan kautta, on se sitten opiskeluperusteisen politiikan kautta tai työlupien kautta.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

Tällainen eri oleskelulupakategorioiden välillä pomppiminen nimenomaan luo epäterveitä kannustimia ihmisille päätyä EU-alueelle tai Suomeen, meidän järjestelmämme piiriin, saada pysyviä oleskelulupia, saada kansalaisuus ja pitkällä aikavälillä käytännössä jäädä osaksi meidän yhteiskuntaamme, oli se sitten tuottavaa tai ei.

Nykyinen, tavallaan työperäinen maahanmuutto mahdollistaa meille sen, että me pysytymme seuraamaan sitä ja asettamaan tiettyjä rajoja, odotuksia, velvollisuuksia sille, mitkä kriteerit täyttyvät, jotta ihminen saapuu Suomeen tai ihminen saapuu Eurooppaan. Mutta jos käytetään niitä muita väyliä, kuten esimerkiksi turvapaikkapolitiikkaa, väylänä Suomeen, Eurooppaan, niin siinä kohtaa meidän on huomattavasti, paljon vaikeampi edellyttää tai vaatia tulijoilta itse asiassa juuri mitään. Se aiheuttaa juuri sen ongelman, että jos yhteiskunta haluaa vaatia jotain tänne tulevilta ihmisiltä, niin heidän on tultava niitä väyliä pitkin, joissa me voimme vaatia näiltä ihmisiltä jotain, koska ikävä kyllä humanitäärisen maahanmuuton kautta meidän on hyvin vaikea edellyttää ihmisiltä juuri mitään osana tätä yhteiskuntaa. Ihminen voi jäädä sosiaaliturvan varaan, ja me emme voi todeta mitään muuta kuin että ikävä juttu, palautus ei onnistu.

Sen sijaan jos hän olisi työperäinen maahanmuuttaja, niin siinä kohtaa, kun katsottaisiin, että kaveri ei enää tienaakaan Suomessa ja alkaa nojata suomalaisen palveluverkkoon enenevissä määrin, lähtökohtana on, että tällainen työperäinen tulija palaisi kotimaahansa. Juuri tämä luo sen tarpeen, että nimenomaan niistä väylistä, joita pitkin Eurooppaan tullaan — siis työperäisistä, ei humanitäärisistä — meidän on pidettävä siksi huolta, että näiden eri kategorioiden ja väylien välillä ei hypitä ympäriinsä. Nimenomaan niitä ikäviä, epäterveitä kannustimia meidän on purettava, joita tämä lakihanke ja myös edellinen, opiskeluperusteista maahantuloa koskeva lakihanke koskivat.

Kysynkin viimeisenä edustaja Kontulalta suoraan: Onko tosiasiallisesti olemassa mitään maahanmuuton muotoa, mitä te olisitte valmiita rajoittamaan? Onko yhtäkään? Se olisi hyvä kontekstointi tälle keskustelulle.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

**17.55 Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Edustaja Vigeliuksen pitäisi nyt päättää, haluaako hän, että ne ihmiset, jotka tänne tulevat, tekevät töitä, vai eikö hän halua, että ne ihmiset, jotka tänne tulevat, tekevät töitä. Muutama puheenvuoro sitten edustaja Vigelius harmitteli sitä, että suojeluperusteella tänne tulevissa ihmisissä on sellaisia, jotka eivät työllisty — mikä toki ei ole mikään yllätys. Siellä on ihmisiä, jotka ovat kohdanneet kidutusta, jotka ovat katsoneet läheltä läheistensä tappamista ja kuolemaa ja jotka ovat olleet keskellä valtavia katastrofeja. Onko tuo nyt sitten ihme, jos ei aivan heti työllisty? Mutta nyt edustaja Vigelius onkin huolissaan siitä, että tänne tulevat ihmiset saattavatkin mennä työllistymään, vaikka tulevat tänne suojeluperustalla, ja sen takia tarvitaan ilmeisesti tätä työkieltoa suojeluperustalla maahan tuleville alkuvaiheessa.

Henkilökohtaisesti ajattelen, että maahanmuuttajat eivät poikkea ihmisistä sen paremmin kuin täällä maassa jo valmiiksi olevatkaan siinä perusoletuksessa, että me emme ole siivutettuja hallinnollisia kategorioita. Me olemme kokonaisia ihmisiä, ja useimmat meistä haluavat työskennellä itsensä, läheistensä ja sen yhteiskunnan hyväksi, johon kokevat kuuluvansa. Meistä useimmat tarvitsevat silloin tällöin suojaa, ja toiset ovat jopa halukkaita antamaan muille sitä suojaa. Meistä useat myös rakastuvat, ja meistä useilla on myös lä-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

heisiä ihmisiä. Meistä monet haluavat opiskella silloin, kun eivät koe opintojensa riittävän, ja jotkut meistä tykkäävät matkustella.

Tästä syystä ihmisten erottelu erilaisiin oleskelulupakategorioihin on väistämättä väkivaltainen toimenpide, koska se tarkoittaa, että ne muut ihmisen elämään kuuluvat asiat jäävät silloin huomioimatta. Meillä voi olla ihminen, joka on tullut tänne suojeluperusteella, tekee täällä töitä, on mahdollisesti naimisissa suomalaisen henkilön kanssa ja on ehkä perustanut perheen ja tehnyt lapsia suomalaisen henkilön kanssa. Hän on niitä kaikkia asioita samanaikaisesti. Tai hän on voinut tulla tänne avioliiton kautta ja täällä olonsa aikana todennut, että kotimaassa on tapahtunut vallanvaihdos, jonka seurauksena hän ei enää voikaan siellä kotimaassa mennä käymään, ja suojelutarve on aktivoitunut. Ihmisten elämä kulkee näin, ei sille mitään voi, ja sellainen maahanmuuttopolitiikka, joka ei huomioi tätä, on epärealistien mielikuvituspolitiikkaa.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

17.58 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Katselin tuolla, että mikähän väittely täällä on käynnissä kahden henkilön välillä, mutta tähän on antoisaa keskustelua.

Tämä on kyllä sellainen asia, että se on hyvä, että tehdään näitä rajoituksia tähän, koska tämä tilannehan on ryöstäytynyt Suomessa käsistä. Minä olen itse joskus ollut osallisena siinä, että minä olen auttanut tänne ensin yhden, sitten kolme henkilöä ja sitten lopuksi heidän perheensä, ja olen jopa osallistunut hiukan heidän kustannuksiinsa. Se, mikä niissä jutuissa oli hyvää, oli se, että he tulivat kaikki tänne työluvalla, ja se on minun mielestäni kaikista paras vaihtoehto, ja minun mielestäni mitään muuta ei tulisi edes sallia, koska silloin, kun henkilö tulee tänne työluvalla... Näissä tapauksissa oli niin, että he hakivat sen luvan jostakin Kosovon lähimaasta, ja sieltä he tulivat tänne. He tulivat tuonne Etelä-Pohjanmaalle edullisten vuokra-asumiskulujen läheisyyteen. He pystyivät vuokraamaan sieltä asunnon sillä palkalla, minkä he tekivät siinä työssään, ja samalla työnantaja sitoutuu myös siihen, kun hän on hakenut työlupaa tälle henkilölle. Tämä on ollut ihan loistavaa, ja tämä on toiminut.

Mutta kaikki tämä, missä hypitään paikasta toiseen, ollaan välillä millä statuksella tahansa — tullaan turistina Suomeen, sitten haetaan turvapaikkaa, ja kun on turvapaikkakäsittely menossa, niin sitten jo näytetään seuraavana, että minulla on opiskelupaikka jossakin — ei tällaista kuulu sallia. Se on hyvä, että näitä rajoitetaan. Tällähan vain kotoutusellisuus lihoo tässä maassa, jos tämä sallitaan.

Ja sitä minä vielä ihmettelen, että jos tänne joku tulee jostakin ulkomailta ja ilmoittautuu sitten tuonne turvapaikanhakijaksi, niin miten ihmeessä siellä sitten on iso joukko ihmisiä, jotka opettavat kaikki kimurantit keinot, millä he saavat haettua mahdollisimman paljon ilmaista rahaa. Elikkä me itse tällä virkamiestyöllä siellä tehdään näistä ihmisistä tavallansa sellaisia, että he eivät välttämättä enää työhön haluakaan, koska sitä rahaa tulee muutenkin. Kyllähän Helsinki ja erityisesti Itä-Helsinki ovat hyviä esimerkkejä siitä, että kun siellä käy katsomassa, niin ihmiset maleksivat ja lorvivat siellä päivät pitkät tekemättä mitään ja kovasti ovat pukeutuneet hienoihin vaatteisiin.

Että kyllä näitä on pakko rajoittaa, muuten tämä meidän maan velkaantuminen aina vain kasvaa ja kasvaa. Uskallan väittää, että tämä koko maan velkaantuminen johtuu näistä turvapaikanhakijoista ja heidän elättämisestään. Pitäisi oikein koko eduskunnan selvittää, paljonko ovat maahanmuuton kulut. — Kiitoksia.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

**18.01 Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kontulan mukaan minun pitäisi ilmeisesti selventää vielä kertaalleen omia kantojani. Ilmeisesti jäi jollain tavalla epäselväksi, mikä minun kantani on siihen, millaiset ulkomaalaiset lähtökohtaisesti Suomessa työllistyvät tai minkälaiden maahanmuuttajien Suomessa tulisi työllistyä. Koetan nyt ilmaista itseäni hyvin selkeäsanaisesti.

Jos Suomeen tahtoo tulla tekemään töitä, niin lähtökohtaisesti se menee työperäisen maahanmuuton väyliä pitkin. Totta kai myös esimerkiksi, jos ihminen tuo aviomiehensä tai aviopuolisonsa Suomeen, heidänkin oletetaan täällä työllistyvän. Eikö se ole lähtökohta? Sen sijaan humanitäärinen maahanmuuttohan tulisi pyrkiä nimenomaisesti minimoimaan, koska minun ajattelussani maahanmuuttoa pitää tarkastella, kyllä, euromääräisesti, toisin kuin miten edustaja Kontula esitti omassa puheenvuorossaan eli niin, että me emme tarkastelisi ihmisiä pelkästään eurojen pohjalta ja että ihmisen arvo on jossain muuallakin, esimerkiksi. Kyllä, ihmisellä on paljon arvoa yhteiskunnalle, mutta maahanmuutto on ilmiönä sellainen, että sitä on pakko katsoa myös niiden eurojen kautta. Erityisesti se työperäinen maahanmuutto: jos me halutaan tänne työtä, jos me halutaan tänne tuottavuutta, jos me halutaan, että hyvinvointivaltion rakenteet pystytään ylläpitämään tulevaisuudessakin, niin kyllähän se nyt edellyttää, että niille miljoonille ihmisille, jotka saattaisivat olla halukkaita tulemaan Suomeen, asetetaan jonkinlaisia vaatimuksia siitä, kuinka paljon heidän pitää tehdä työtä tai kuinka paljon heidän pitää tienata, millaista osaamista heillä on tarjota tälle yhteiskunnalle, millaisia veronmaksajia me heistä saadaan. Emme me voi harjoittaa vain hyväntekeväisyysmaahanmuuttoa tässä maassa, koska meillä ei muuten jää paljon hyvää jaettavaksi tulevaisuudessa etenkin omille kansalaisillemme, jos me jaamme sen ulkomaalaisille.

Haluaisinkin kysyä vielä nyt edustaja Kontulalta, oliko niissä maahanmuuton muodoissa, joita äsken tiedustelin, yhtäkään, jota te olisitte valmiita rajoittamaan. Se on hyvin olennainen osa tätä maahanmuuttopoliittista keskustelua Suomessa, että perussuomalaiset pyrkivät tarkastelemaan asiaa nimenomaan Suomelle koituvien yhteiskunnallisten hyötyjen ja haittojen näkökulmasta ja koettavat löytää siinä jonkinlaista tasapainoa, minkälaista maahanmuuttopoliittikkaa voidaan harjoittaa ja minkälaista ei. Sen sijaan nimenomaan vasemmistoliitossa ja vihreissä monesti maahanmuuttopoliittinen keskustelu näyttäytyy siltä, että sallitaan kaikki, ei aseteta mitään rajoitteita. Kaikki vaan maailman jokaisesta kolkasta Suomeen. Ei aseteta vaatimuksia, ei aseteta ehtoja. Laittomasti maassa oleskelevista puhuminenkin koetaan täällä loukkaavaksi. Äskeisissä sanamuodoissa kutsuitte väkivaltaiseksi, että ihmisiä asetetaan erilaisiin kategorioihin. Ei. Se on sivistyneessä länsimaaisessa hyvinvointiyhteiskunnassa aivan perusperiaatteita, että me pystymme tarkastelemaan eri ryhmiä ja heidän ongelmiaan ja vaikeuksiaan ja kohdentamaan erilaisia toimintoja ja toimia eri ryhmille. Ja erityisesti maahanmuuttopoliitikassa sitä tarvitaan, jotta emme aja itseämme päin mäntyä.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Kontula.

**18.04 Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Jos aloitetaan tästä edustaja Vigeliuksen puheenvuorosta. Onhan edustaja Vigelius tietoinen, että todennäköisesti te itse olette ainakin vielä tällä hetkellä kuluerä Suomen valtiolle? Todennäköisesti ainakin suurin osa alle

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

40-vuotiaista ihmisistä, reilusti enemmistö alle 40-vuotiaista ihmisistä, on kuluttanut vero-  
varoja enemmän kuin niitä tähän yhteiskuntaan on tuonut, ja on ihan herrassa kiinni sitten,  
mitenkä se elämä siitä eteenpäin kehittyy, pääseekö jossain vaiheessa sellaiselle tasolle,  
että alkaa tienata omia euroja, joita sitten vanhuuden aikana tulee kuluttamaan. Jos me tar-  
kastelemme ihmisiä euromääräisesti, niin kuin edustaja Vigelius tässä ehdottaa, niin edus-  
taja Vigeliusta pitäisi tarkastella euromääräisesti yhteiskunnan kulueränä. Ja korostan, että  
minähän en tällaista ajattelua kannata.

En myöskään kannata, että maahanmuuton muotoja lähdetäisiin rajoittamaan. Maahan-  
muuttoa joissakin tilanteissa olen valmis rajoittamaan, mutta olen hyvin nihkeä kaikkiin  
niihin maahanmuuton kategorisointeihin, joita siihen tällä hetkellä käytetään.

Edustaja Mäenpää, asun itse työviikot Itä-Helsingissä ja tunnen hyvin seudut, erityisesti  
sen Kontulan, jossa ulkoilen kaikkina vuorokaudenaikoina, ja näen hyvin sen meiningin  
siellä. Tiedätkö, miksi siellä ihmiset niin sanotusti maleksivat silloin, kun te tulette sinne  
käymään parhaaseen virka-aikaan? Sen takia, että maahanmuuttajat työllistyvät Suomessa  
pääsääntöisesti sellaisille aloille, joilla on matalat palkat ja epäsäännölliset työajat. He ovat  
töissä ravintoloissa, jotka aukeavat ja joissa paras ruuhka-aika on vasta siinä vaiheessa, kun  
Mäenpää ei enää turistireissuillaan Itä-Helsingissä käy. He ovat töissä siivouksessa, jossa  
työpäivä alkaa aamulla niin aikaisin, että edustaja Mäenpää ei ole vielä saanut silmiään  
avattua. Asun itse semmoisessa kerrostalossa, missä suurin osa naapureistani on nimestä  
päättellen jotakin muuta kuin suomalaista taustaa, ja meillä suurin järjestyshäiriö on se, että  
kello viiden aikaan ihmiset lähtevät töihin. Silloin rampataan rappusissa alaspäin ja men-  
nään niillä ensimmäisillä busseilla työpaikoille. — Niin.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Oliko vielä?

Ei enää tässä puheenvuorossa.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

18.07 **Juha Hänninen kok:** Arvokas puhemies! Keskusteluissa usein halutaan sekoittaa  
tuo humanitäärinen maahanmuutto ja työperäinen maahanmuutto. Useimmiten tuntuu, että  
tahallaan halutaan sanoa, että te ette ole kannattamassa maahanmuuttoa, mutta on ihan  
hyvä varmaan tarkistella aina, mistä asioista puhutaan. Ilmeisestikin nyt puhutaan kohtuul-  
lisen vahvasti tuosta humanitäarisestä maahanmuutosta.

Uskon, että kaikki tässä salissa ovat sitä mieltä, että Suomi tarvitsee asiantuntijoita, ah-  
keria ihmisiä tekemään töitä. Tässä asiassa ainakaan ei kannata kenenkään vääristellä. —  
Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

18.08 **Miko Bergbom ps:** Kunnioitettu rouva puhemies! On hyvä, että edustaja Kontula  
toi avoimesti esiin sen, että hän ei kannata maahanmuuton eri muotojen rajoittamista. Se on  
hyvä lähtökohta tälle keskustelulle, mutta harmillisen harvoin vasemmistosta uskalletaan  
ääneen myöntää tätä tosiasiaa, että he tarkastelevat maahanmuuttoa ikään kuin monoliitti-  
na, jossa kaikenlainen maahanmuutto on samalla viivalla ja kaikenlaista maahanmuuttoa  
Suomeen voisi ottaa niin paljon kuin vain sielu sietää.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

Mielestäni meidän pitää ehdottomasti pystyä erottelemaan humanitäärinen maahanmuutto ja meidän pitää pystyä erottelemaan työperäinen maahanmuutto ja tarkastella niitä kahtena eri kysymyksenä. Jos aloitetaan humanitäärisestä maahanmuutosta, niin tosiasiaan on se, että kyllä maailmassa pakolaisia riittää ja kyllä maailmassa riittää ihmisiä, jotka voisivat Suomeen tulla, mutta kun tähän yhtälöön yhdistetään suomalainen hyvinvointiyhteiskunta, jossa esimerkiksi sosiaaliturva ei ole rajattu koskemaan vain Suomen kansalaisia, niin siinä yhtälössä, jossa maahan saisi tulla millä tahansa säännöillä ja millä tahansa ehdoilla ja minkä tahansa kategorian kautta, kuten humanitääriseltä puolelta, suomalainen hyvinvointiyhteiskunta kaatuisi aika nopeasti rahoituskriisiin. Ja mistä tämä johtuu? No, tietenkin siitä, että ei meillä loputtomasti ole niitä nettoveronmaksajia, jotka kykenisivät rahoittamaan sellaisen humanitäärisen maahanmuuton tulvan, mitä ehkä vasemmistossa haluttaisiin kannattaa. Tästä syystä pidän tuota politiikkaa vastuuttomana.

Toisaalta siinä eivät ole vain taloudelliset kysymykset, vaan myös sosiaaliset, jos ajatellaan, että humanitäärisistä syistä voisi mistä tahansa päin maailmaa tulla ihmisiä ikään kuin ilman selkeitä pelisääntöjä tai ne pelisäännöt olisivat hyvin matalalla. Silloinhan se johtaisi siihen, että tänne maahan tulisi hirveän nopealla aikataululla hirveän paljon ihmisiä. Me ollaan nähty jo, mitä se on esimerkiksi Suomessa pienimuotoisesti aiheuttanut mutta mitä se on vähintäänkin aiheuttanut Ruotsissa: kun valtava määrä ihmisiä tulee toiselta puolelta maailmaa täysin erilaisesta kulttuurista, täysin erilaisesta yhteiskunnasta, niin se integrointi tähän suomalaiseen yhteiskuntaan ja suomalaiseen malliin ei tapahdu niin kuin näin. [Puhuja napsauttaa sormiaan] Siinä ovat ensinnäkin taloudelliset kysymykset, mutta myös sitten sosiaaliset kysymykset: se aiheuttaa lieveilmiöitä, se aiheuttaa ongelmia yhteiskuntaan, se aiheuttaa yliedustusta tietyissä sosiaaliturviryhmissä, se aiheuttaa yliedustusta tietyissä väkivaltatilastoissa ja seksuaalirikoksissa ja monen monta sosiaalista ongelmaa ja harmia, joista koko yhteiskunta kärsii, niin maahanmuuttajat kuin täällä asuvat kantaväestöön kuuluvat ihmiset. Eli missään nimessä maahanmuutto ei voi olla rajoittamatonta. Totta kai siinä on oltava pelisäännöt, ja vähintäänkin sellaiset pelisäännöt, joita meidän naapurivaltioilla on. Ja nythän suomalaista maahanmuuttopolitiikkaa siirretään kohti yleispohjoismaalaista ja, voisiko sanoa, jopa yleiseurooppalaista linjaa.

No, sitten työperäisellä puolella — toki tässähän ei vasemmisto näe eroa humanitäärisellä ja työperäisellä — kyllä itse lähdän siitä, että totta kai Suomeen on tervetullut tekemään töitä, ja sehän tämä hallituksen linjakin on, mutta kyllä meidän pitää pystyä tarkastelemaan työperäistäkin maahanmuuttoa kysymyksenä siitä, antaako se ikään kuin meille eväitä meidän julkisen talouden vahvistamiseen vai heikkenemiseen. Tämä on mielestäni ihan perusterve lähtökohta myös sinne työperäiselle puolelle. Jos tulet Suomeen töihin, hieno juttu, ja jos et ole Suomessa töissä ja sinulla ei ole työlupaa tänne, niin sitten lähdetään maasta pois, ja tälleenhän sen kuuluu toimia. — Kiitoksia.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Immonen.

**18.11 Tomi Immonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Ensimmäistä kertaa käytän puheenvuoron maahanmuuttoon liittyen ja mielenkiinnolla seuraan tätä keskustelua täällä tänä iltana.

Ihmisten kategorisointi on kuulemma väkivaltaa, vasemmalta laidalta kerrotaan. Mitähän se mahtaa olla, kun sodanajan joukoissa sidontapaikalla lääkäri tekee triagea eli potilaslaajittelua, jossa päättää, että tuo elää, tuo kuolee, tuota hoidetaan ja niin edelleen? En

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

minä ymmärrä sitä, että ihmisten kategorisointi maahanmuuttoon liittyen olisi jotenkin väkivaltaista tai epäoikeudenmukaista. Minun mielestäni se on juuri sitä, että etsitään ongelmille oikeat vastaukset, kun tiedetään ensin, mikä se ongelma on: onko se työperäinen maahanmuutto, onko työllistymisessä ongelma, onko se turvapaikanhaku, vai mikä se on? Minun mielestäni se pitää tunnistaa ensin.

Oli myöskin mielenkiintoista kuulla, että Itäkeskuksessa — käyttäkseni tätä vasemmiston ilmaisua — lorvii henkilöstöä. Kun he ovat kuulemma yöt töissä ja päivät lorvivat, niin kysyn vain, milloin nämä moniosaat sitten nukkuvat. Olen vähän huolissani heidän levostaan, jos kerta päivät menevät näin ja yötkin sitten pelkästään pitkän työpäivän ääressä.

Otan kantaa myös tähän mielenkiintoiseen, minun mielestäni, sumutukseen, jossa puhutaan paperittomista henkilöistä, jotka ovat laittomasti maassa. Entisenä virkamiehenä minä ymmärrän, että laittomuuksiin syyllistyneestä henkilöstä pitäisi käyttää nimitystä rikollinen. Minun mielestäni myöskin se, että on laittomasti maassa... On todettu, että hän ei täytä niitä meidän yhteiskunnan kriteereitä, häntä ei jostain syystä jo ole siihen mennessä todettu yhteiskuntakelpoiseksi, tai viranomaiset ovat todenneet, että hänestä ei vaan ole nyt yksinkertaisesti tähän turvapaikanhakuprosessiin niillä perusteilla, mitä hän esittää tai kertoo, joten hänestä tulee selkeä paperiton, joka on tämän kaunisteltu ilmaisu, mikä tarkoittaa oikeasti, että hän on laittomasti maassa. En minä ymmärrä maalaisjärjellä muuta kuin että hän on toisin sanoen rikollinen. Minun mielestäni tällaiset henkilöt pitäisi poistaa Suomenmaasta, koska ensimmäisen kriteerin integroitumisessa pitäisi olla, että kunnioittaa sen maan lainsäädäntöä, minne on tulossa, tai niitä kriteeristöjä, joita viranomaiset ovat heille asettaneet. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

**18.14 Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kontula kertoi, että hän ei olisi valmis rajoittamaan mitään maahanmuuton muotoja. Hän ilmaisi, että hän olisi valmis ehkä jonkinlaisia rajoituksia asettamaan näiden eri maahanmuuton muotojen sisällä, eli ei kategorisesti mitään muotoa rajoittaa, vaan ehkä tehdä jotain toimia siellä sisällä. Minua kyllä henkilökohtaisesti kiinnostaa kovasti, mitä rajoituksia edustaja Kontula tai edes hänen taustaryhmänsä vasemmistoliitto olisi valmis esittämään maahanmuuton saralla, koska minun näkökulmastani — maahanmuuttopoliittista keskustelua joidenkin vuosien ajan seuranneena — aika harvassa ovat olleet ne esitykset niistä rajoituksista.

Jos nyt mietitään vaikkapa työperäistä maahanmuuttoa, niin itse asiassa edustaja Kontula on itse profiloitunut siinä, että puolueensa vastaisesti hän kannattaa saatavuusharkinnan poistoa, eli hän haluaisi entisestään löysätä nykyistä työperäistä maahanmuuttoa ja sille asetettuja vaatimuksia ja rajoituksia, toisin kuin vasemmistoliitto. Voidaan siis nähdä, että edustaja Kontula on esimerkiksi työperäisen maahanmuuton osalta huomattavasti löyhemmällä kannalla kuin oma puolueensa.

Sen lisäksi perheenyhdistämisten osalta on vaikea nähdä, että edustaja Kontula hyvin ihmisoikeuskeskeisenä kansanedustajana haluaisi rajoittaa ihmisten oikeutta perhe-elämään. Hän voi tulla itse kertomaan, jos hän on eri mieltä, mutta en ole kuullut häneltä yhtään perheenyhdistämisistä vastustavaa tai perheenyhdistämisistä tiukentavia esityksiä aiemmin.

Jos taas katsotaan opiskeluperusteisen maahanmuuton osalta, on vaikea nähdä, että myöskään siellä on vasemmistoliiton näkökulmasta minkälaista tiukennettavaa. Päinvas-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

toin, monia lukuvuosimaksuihin liittyviä tiukennuksia, mitä on tässä salissa esitetty, vasemmistoliitto on ollut nimenomaisesti vastustamassa, koska he mielellään ottaisivat meidän koulutusjärjestelmämme piiriin mahdollisimman paljon ulkomaalaisia ihmisiä ja nimenomaan veloituksetta.

Turvapaikkapolitiikassa vasemmistoliitto on kaikista kovimmin profiloitunut puolueena, joka ei haluaisi rajoittaa turvapaikan hakua Euroopasta, vaan olisi valmis avaamaan rajat Välimerellä Eurooppaan. Se on nimenomaan ollut keskeinen osa vasemmistoliiton kannattamaa politiikkaa. Pakolaiskiintiön suhteen vasemmistoliitto kannattaa suomalaisista puolueista kaikista korkeinta pakolaiskiintiötä tällä hetkellä, kaikista korkeinta, 2 500 henkilöä vuodessa.

Venäjän hybridioperaatio Suomen itärajalla. Myös siinä, siis kysymyksessä, jossa viisi kuudesosaa tästä eduskunnasta oli valmiina viemään läpi lakihankkeen, joka mahdollistaisi, että tiettyjen kriteerien täytyessä me voimme sulkea rajamme Venäjän tänne usuttamilta ihmisiltä — siis tässä kysymyksessä, missä koko eduskunta oli liki yksimielinen — vasemmistoliitto ja edustaja Kontula vastustivat. Ja he ovat myös tässä salissa tänä iltana vastustaneet sitä, että edes niitä ihmisiä, joilla ei ole enää edes oikeutta olla maassa, poistettaisiin Suomesta.

Minä siis hyvin vakavasti kyseenalaistan, uskaltaako vasemmistoliitto — ja erityisesti Kontula — asettaa minkäänlaisia rajoituksia maahanmuutolle. Ja koska vastaus siihen on ei, se kontekstoi koko tämän maahanmuuttopoliittisen keskustelun tällä hetkellä Suomessa. Jotkut pyrkivät asettamaan rajoja, vaatimuksia ja ehtoja. Toiset toivottavat koko maailman tänne ilman minkäänlaisia vaatimuksia, ehtoja ja rajoituksia.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli.

**18.17 Pauli Kiuru kok:** Arvoisa rouva puhemies! Työperäisestä maahanmuutosta voidaan puhua omassa keskustelussaan, pakolaisuudesta toisessa. Välillä nämä keskustelut menevät vähän ristiin. Suuruusluokka on kuitenkin hyvä säilyttää mielessä, kun pakolaisasioista puhutaan, ja pakolaisuus liittyy sitten tietysti tähän maahanmuuttoon.

Erilaisia arvioita on esitetty siitä, kuinka paljon pakolaisia maailmassa on. Jos nyt hyvin varovaisesti näitä lukuja tässä käytän, niin suuruusluokkana maailmassa on noin 100 miljoonaa pakolaista. Osa heistä on maiden sisäisiä pakolaisia, osa on lähtenyt oman maansa rajojen ulkopuolelle. Edelleen varovaisesti lukujen kanssa: jos ajatellaan niitä pakolaisia, jotka ovat oman maansa ulkopuolella, niin varovaisesti voisin arvioida, että heitä on noin 60 miljoonaa niiden lähteiden perusteella, mitä olen käsiini saanut. Jos tämä 60 miljoonaa ihmistä jaettaisiin kutakuinkin tasan noin 200 maailman maan kanssa, niin jokaisen maailman maan pitäisi ottaa vastaan noin 300 000 pakolaista. Ja kun näin meneteltäisiin, niin nämä maiden ulkopuoliset pakolaiset olisivat ratkaistu ongelma. Heitä ei enää sen jälkeen olisi.

No, sitten tulee se kysymys, että tuleeko niitä pakolaisia lisää tämän operaation jälkeen. Todennäköisesti tulee, koska maailman väkiluku erityisesti tietyillä alueilla kasvaa edelleen hälyttävän voimakkaasti, erityisesti Afrikassa. Tällä hetkellä — karkeasti, hyvin karkeasti — Afrikassa on noin puolitoista miljardia ihmistä, joidenkin arvioiden mukaan vuosisadan loppuun mennessä väkiluku on noussut noin 4,5 miljardiin. Tämä väkiluvun kasvu vastaa karkeasti noin kuutta Euroopan väkilukua, siis pelkkä väkiluvun kasvu Afrikassa vastaa kuutta nykyistä Euroopan väkilukua. No, silloin herää tietysti kysymys, mihin nämä

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

ihmiset voivat mennä, kun ilmastonmuutos ja ravinnon tuottamisessa tapahtuvat muutokset vaikeuttavat elinolosuhteita. Lähtevätkö he Afrikassa toiseen maahan, lähtevätkö he Madagaskarin suuntaan, vai lähtevätkö he Euroopan suuntaan? Ja on hyvin todennäköistä, että tämä muuttopaine Eurooppaan on vasta alkamassa. Mutta silloin, kun me puhutaan siitä, otetaanko Suomeen 500 ihmistä vai 1 000 ihmistä, minä sanoisin, että se on kokonaisuuden kannalta lähes älytöntä keskustelua, kun pidetään mielessä nämä suuruusluokat, missä tässä kokonaisuudessa liikutaan.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Autto.

**18.20 Heikki Autto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ja siitä laaditussa hallintovaliokunnan mietinnössähän on kyse näistä Euroopan unionin määritelmädirektiivin mukaisista ja hallitusohjelmassa linjatuista varsin maltillisista muutoksista, joilla tuodaan sopivaa ryhtiä Suomen maahanmuuttopolitiikkaan ja tällä tavoin autetaan hakemaan sitä yhteispohjoismaista kestäväää linjaa, jota nimenomaan hallitusohjelmassakin näihin kysymyksiin tavoitellaan. On ilman muuta Suomen kannalta ja koko Pohjolan kannalta järkevää, että meillä olisi samansuuntaiset käytännöt kaikissa näissä maissa, jotka eri kansainväliset tahot arvioivat olevan viisi maailman parasta maata ihmisille asua. Varmasti kiinnostusta maailmalta tänne tulla on huomattavan paljon, ja silloin on tärkeää huolehtia siitä, että perusteet tulla tänne ovat lain mukaiset.

On nimenomaan maahanmuuttajaväestön etu — niiden tänne tulleiden, jotka ovat todellisen kansainvälisen suojelun tarpeessa, ja niiden tänne tulleiden etu, jotka ovat tulleet tänne tekemään työtä ja rakentamaan suomalaista yhteiskuntaa, rakentamaan Pohjolaa, rakentamaan Eurooppaa — että tämä on edelleen maa ja alue, jota tosiaan maailmalta voidaan katsoa, että tuolla on maailman parhaat edellytykset ihmisillä tavoitella onnellisuutta ja sieltä löytyy maailman turvallisin yhteiskunta. Kun tehdään maahanmuuttopolitiikkaan näitä hallitusohjelmaan kirjattuja parannuksia, jotka ovat varsin maltillisia, mutta sopivasti ryhtiä politiikalle antavia ja oikeaan suuntaan asioita vieviä muutoksia, niin tämä on nimenomaan niin kaikkien täällä Suomessa syntyneiden kuin tänne muualta muuttaneiden etu, että tosiaan tällaista maahanmuuton yleistä hyväksyttävyyttä lisäävää politiikkaa toutetaan.

Tässä hallitus on aivan oikealla asialla, ja hallintovaliokunta on tehnyt hyvää työtä. Eduskuntahan on jo tämän lain sisällöstä ensimmäisessä käsittelyssä päättänyt, eli varmasti nyt hyvällä mielellä voidaan sitten myös näin toisessa käsittelyssä tämä laki lopulta hyväksyä.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

**18.23 Miko Bergbom ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kontula totesi aiemmin täällä salissa, että on väkivaltaista kategorisoida ihmisiä maahanmuuton sisällä. Minä näkisin päinvastoin, että jos me emme tekisi minkäänlaisia ikään kuin maahanmuuttopolitiikkaa — emme asettaisi minkäänlaisia sääntöjä tai tarkastelisi maahanmuuton erilaisia kysymyksiä millään tavalla — niin se vasta väkivaltaista yhteiskunnalle olisi. Itse asiassa olen myös sitä mieltä, että edustaja Kontulan edustama linja maahanmuuttopolitiikassa, jossa sille ei käytännössä asetettaisi rajoitteita ja koko maahanmuuttoa tarkasteltaisiin monoliitinä, olisi äärimmäisen tuhoisaa nimenomaan edustaja Kontulan puolueen tärkeimmille ih-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

misille eli pienituloisille ihmisille. Koska jos meillä ei olisi sääntöjä, meillä olisi avoimet rajat, tänne saisi tulla kuka tahansa millä tahansa ehdoilla noin niin kuin lähtökohtaisesti sellaisessa fantasiassa, jossa maahanmuutolla ei ole sääntöjä ja ”kaikki tänne, tervetuloa”, Suomeen, jossa meillä on kuitenkin hyvinvointiyhteiskunta, jossa kaikille taataan sosiaaliturva kansalaisuudesta riippumatta, niin se johtaisi kyllä aika nopeasti katastrofaaliseen tilanteeseen.

Koska ensinnäkin tulijoita kyllä olisi, ja niitä on tälläkin hetkellä. Jos me otetaan säännöt pois, niin kysymys kuuluu: Kuka sen kaiken rahoittaa? Mitä tapahtuisi silloin, jos meidän väkimäärä lisääntyisi, ampaisisi taivaaseen, kun tänne tulisi joka puolelta maailmaa väkeä? Mistä ne rahoitetaan? Miljonäärivero? Ei riitä, miljonäärit lähtevät pois.

Toinen kysymys: Mihin ne ihmiset laitettaisiin? Tungettaisiin ympäri ämpäri Suomea? No, he liikkuisivat todennäköisesti pääkaupunkiseudulle. Halutaanko me nähdä Ruotsin tilanne, jossa pommit paukkuvat, käsikranaatit lentelevät, päiväkotien edessä ammutaan? Sitäkö me halutaan? No tiedätekö te mitä, vasemmisto, ja tiedätekö te mitä, edustaja Kontula: hyvätuloisilla ihmisillä on kyky tehdä silloin peliliikkeitä eli toisin sanoen muuttaa muualle. No, entäs ne pienituloiset ihmiset, jotka elävät esimerkiksi sosiaaliturvan varassa? Heillä ei ole välttämättä niin hyviä mahdollisuuksia siihen, vaan he joutuisivat sopeutumaan sellaiseen todellisuuteen, jossa Suomeen voi tulla millä tahansa säännöillä ja käytännössä millä tahansa ehdoilla. Se olisi vastuutonta maahanmuuttopolitiikkaa, ja sellaista ei missään nimessä voi kannattaa.

Minä tervehdin, kuten aiemmassa puheenvuorossani totesin, äärimmäisen ilolla sitä, että nyt tämä maahanmuuttopolitiikan suunta käännetään. Kun aiemmin on sanottu, että Suomi on mallioppilas EU:ssa ja me näytetään pienenä maana esimerkkinä toisille maille, niin nyt oli Helsingin Sanomissa kolumni, että tämä Suomen uusi rajalaki voi aiheuttaa vaarallisen dominoefektin Euroopassa, kun Puola näyttää seuraavan Suomen suuntaa tässä rajan poikkeuslaissa. Minäpä sanon, että se ei ole vaarallinen vaan se on järkevä dominoefekti. On hienoa, että kerrankin Suomi pystyy profiloitumaan tällaisessa kysymyksessä, että me suojellaan meidän oman maan rajoja ja sitä kautta meidän oman maamme kansalaisia. Jos muut maat, kuten Puola tässä tapauksessa, ottavat Suomesta mallia, niin se on hyvä asia, se on hieno asia koko Euroopalle. Jos ette ole vielä vasemmistossa panneet merkille sitä, tällä hetkellä Euroopassa, niin Saksassa kuin monissa muissakin maissa, Italiassa, tiukennetaan merkittävästi maahanmuuttopolitiikkaa. [Puhemies koputtaa] Miksi? Siksi, että he ovat nähneet, mihin johtaa politiikka, [Puhemies koputtaa] jossa ei ole sääntöjä, ja lainsäädäntö, jossa ei ole rajoja. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

**18.26 Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Melko kategorisestihan täällä on vastustettu perussuomalaisten esittämiä maahanmuuton tiukennuksia, ei pelkästään tänä iltana vaan ylipäättään tässä viimeisen kuluneen puolentoista vuoden aikana, kun tämä hallitus on ollut pystyssä. Liki mitä tahansa maahanmuuttoa, turvapaikanhakua, erityisesti humanitääristä maahanmuuttoa, koskevaa lakiesitystä, joka on tähän saliin tuotu, salin vasen laita, erityisesti vasemmistoliitto ja vihreät, on äänestänyt vastaan. Siksi on huvittavaa kuulla, kuten nyt tavallaan vasemmistoliiton Kontula täällä juuri äsken perusteli meille, että esimerkiksi tätä maahanmuuton kiristystä ei tulisi viedä läpi siksi, että se lisää byrokratiaa joillain miljoonilla euroilla. Totta kai se lisää byrokratiaa. Jos ollaan kädet avoimina annettu ihmisten

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp

tulla ja ihmisiltä ei ole vaadittu tähän asti tarpeeksi, ja kun nyt aletaan vaatia, kun ihmiset ovat jo täällä maassa, niin totta kai se lisää byrokratiaa. Totta kai, jos ollaan tehty leväperäistä politiikkaa ja sen jälkeen lähdetään sitä korjaamaan, se lisää byrokratiaa ja se lisää kustannuksia.

Mutta siksi kyse on siitä kokonaisuudesta: toimista, joita tehdään kansallisesti, toimista, joita pystytään tekemään EU:n kautta ja sitten vielä sitä suuremmilla kansainvälisillä areenoilla. Pyrkimyksenä pitää olla se, että lähtökohtaisesti humanitääristä maahanmuuttoa pystytään rajoittamaan siten, että turvapaikkapolitiikan kautta Eurooppaan ei tulla vaan turvapaikan mekanismi pystytään siirtämään EU:n ulkopuolelle. Jos meille saapuu miljoona tulijaa joka vuosi, kuten on ollut toissa vuonna, edellisvuonna ja todennäköisesti tänäkin vuonna, miljoona turvapaikkahakemusta vuodessa, joista alle puolet johtavat myönteiseen päätökseen, EU-maissa siis satojatuhansia ihmisiä vuosittain, joilla ei ole oikeutta saada turvaa EU:sta mutta jotka ovat EU:n rajojen sisäpuolella ja joiden palauttamiseen tulisi käyttää aivan valtavasti resursseja, se on hyvin vaikeaa. Se on liki mahdotonta. Siksi se mekanismi pitäisi saada Euroopan rajojen ulkopuolelle, jotta me pystyisimme asettamaan niitä ehtoja ja vaatimustasoja sille harjoitetulle maahanmuuttopolitiikalle, mitä eurooppalaiset kansallisvaltiot tahtovat harjoittaa.

Valitettavasti meillä on muodostunut tällaisia ohituskaistoja ja väyliä tulla Eurooppaan, tulla Suomeen ikään kuin vaatimusten ja kriteerien ohi ja valitettavasti senkin jälkeen, kun viranomaiset toteavat, että edellytykset eivät täyty, ehdot eivät täyty, siinäkin kohtaa, ei pystytä henkilöä palauttamaan takaisin kotimaahansa. Siksi on erityisen vahingollista, että osa puolueista ei vielääkään havahdu tähän, mutta luoja kiitos, Suomessa, Pohjoismaissa, laajemmin Euroopan tasolla sisärajatarkastukset ovat palaamassa, rajat ovat palaamassa ja vaatimukset, ehdot ovat kiristymässä, koska sen Eurooppa ansaitsee ennemmin kuin sen, että me muutumme aivan toisenlaiseksi Euroopaksi.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

**18.30 Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä nyt saattaa olla viimeinen puheenvuoro, mitä tästä asiasta käytetään.

Nyt kun mediatietojen mukaan Hollannissa on laskettu nämä maahanmuuton kustannukset ja on todettu, mitä ne ovat siellä, niin tuossa kun olen silmäillyt tuota internetiä, niin siellä on Pauli Vahteran sivuilla mainittu siitä, että jos Hollannin laskelmaa verrataan Suomen bruttokansantuotteeseen, niin se tarkoittaa sitä, että Suomessa maahanmuuton kulut olisivat olleet noin kymmenen miljardia euroa per vuosi, mikä kyllä vastaa aika lähelle tätä meidän viime vuosien velkaantumisen astetta. Ja mielestäni tässä on semmoinen kotoutusteollisuus pyörinyt ja ihmisille on tarjottu väyliä — virkamiesten toimesta heitä on opastettu etsimään kaikkia väyliä, ohjattu niihin — joilla monet turvapaikanhakijoina maahan tulleet henkilöt ovat onnistuneet välttelemään työtä. Tämä on vähän vaikea asia puhua, kun tästä helposti joutuu syytetyksi, mitä erilaisimmilla termeillä. Mutta muistaakseni Vahtera kirjoitti silloin, että nykyinen pääministeri Orpo olisi vuonna 2019 ollut valtiovarainministeri ja hän olisi luvannut, että Suomessa lasketaan nämä maahanmuuton kulut. Että minä kyllä toivoisin, että Suomessa oikeasti perehdyttäisiin tähän asiaan ja laskettaisiin, miten se on vaikuttanut meidän talouteen, minkälaisia positiivisia vaikutuksia sillä on, minkälaisia negatiivisia vaikutuksia sillä on.

## **Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2024 vp**

Lisäksi haluan nyt huomioida sen, että myös rikostilastoja tutkittaessa on huomattu se, että sillä on ollut myös merkittäviä vaikutuksia rikollisuuden kasvuun Suomessa, ja nämä pitäisi selvittää ja tuoda ihan julkisesti nähtäville. Ja tämä ei saisi olla mikään semmoinen tabuasia, mitä ei saisi käsitellä ja mistä ei saisi puhua. Tämä on kuitenkin iso asia, ja sellaista maahanmuuttoa, joka on meidän julkiselle taloudelle haitallista tai meidän kansalaisten turvallisuudelle haitallista, ei pitäisi sallia tänne maahan ollenkaan. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.